КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 17 серпня 2002 р. N 1135
Київ

Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти

Відповідно до статті 32 Закону України "Про професійно-технічну освіту" (103/98-ВР) та з метою подальшого розвитку професійно-технічної освіти, підвищення її ролі та місця в суспільстві Кабінет Міністрів України п о с т а н о в л я є:

1. Затвердити Державний стандарт професійно-технічної освіти (додається).

2. Міністерству освіти і науки разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади забезпечити на основі Державного стандарту професійно-технічної освіти, затвердженого цією постановою, розроблення і запровадження протягом 2002-2006 років державних стандартів з конкретних професій згідно з державним переліком професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах та державним класифікатором професій ДК 003-95 (v0257217-95).

Прем'єр-міністр України А.КІНАХ

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 17 серпня 2002 р. N 1135

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
професійно-технічної освіти

Загальна частина

1. Державний стандарт професійно-технічної освіти встановлює державні вимоги до змісту професійно-технічної освіти, рівня професійної кваліфікації випускників професійно-технічних

навчальних закладів, основних обов'язкових засобів навчання та освітнього рівня вступників до зазначених закладів.

2. Державний стандарт професійно-технічної освіти застосовується з метою:

проведення єдиної державної політики у сфері професійно-технічної освіти;

забезпечення в усіх регіонах і в різних галузях економіки еквівалентності професійно-технічної освіти і визнання кваліфікації та документів про професійно-технічну освіту;

розвитку єдиного освітнього простору в Україні;

забезпечення належної підготовки робітничих кадрів, висококваліфікованих робітників (молодших спеціалістів) шляхом регламентації вимог до ефективності професійно-технічної освіти і удосконалення системи контролю за діяльністю професійно-технічних навчальних закладів;

створення нормативної бази для функціонування ступеневої професійно-технічної освіти в системі багаторівневої освіти громадян;

усунення відмінностей у змісті підготовки конкурентоспроможних на ринку праці кваліфікованих робітників та у термінології, що використовується у професійно-технічній освіті.

3. Об'єктами стандартизації є зміст професійно-технічної освіти та система його формування; форми і періодичність перевірки рівня знань, умінь та професійної кваліфікації учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів; засоби кваліфікаційної атестації випускників; навчально-планувальна документація.

4. Державний стандарт професійно-технічної освіти є обов'язковим для виконання усіма професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами, установами та організаціями, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників, незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

5. Державний стандарт професійно-технічної освіти містить:

освітньо-кваліфікаційну характеристику випускника професійно-технічного навчального закладу;

типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників;

типові навчальні програми з навчальних предметів, виробничого навчання і виробничої практики, передбачених типовим навчальним планом;

систему контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів та критерії кваліфікаційної атестації випускників;

перелік основних обов'язкових засобів навчання.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу

6. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу (далі - освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника) є документом, що узагальнює вимоги до професійних знань, умінь, навичок та інших складових компетентності випускника, відображає цілі професійної підготовки учня, слухача.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника є основою для науково обґрунтованого визначення змісту освіти, необхідного для якісної професійної підготовки кваліфікованого робітника в межах обраної професії та встановленого рівня кваліфікації.

7. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника визначає:

сферу професійного використання випускника;

планований рівень його кваліфікації;

узагальнені вимоги до професійних знань, умінь і навичок у межах інтегрованої (згрупованої) професії та окремих її спеціальностей (спеціалізацій), якими повинен володіти випускник для творчого та якісного виконання робіт у визначеній сфері професійної діяльності;

перелік професійних умінь і навичок, якими повинен володіти випускник для творчого і якісного виконання робіт у визначеній сфері професійної діяльності.

8. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника містить:

код і назву інтегрованої (згрупованої) професії згідно з державним переліком професій з підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах (далі - державний перелік професій);

код і назву професій, спеціальностей (спеціалізацій) за державним класифікатором професій ДК 003-95 (v0257217-95) (далі - державний класифікатор професій);

відомості про сферу професійного використання випускника, планований рівень його професійної кваліфікації;

узагальнені вимоги до професійних знань, умінь і навичок у

межах інтегрованої (згрупованої) професії та професій згідно з державним класифікатором професій.

9. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника розробляється на професії, включені до державного переліку професій та державного класифікатора професій на основі кваліфікаційної характеристики професії, що затверджується в установленому порядку.

10. Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника розробляється за ступенями професійно-технічної освіти.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

11. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників (далі - типовий навчальний план) визначає структуру обов'язкової компоненти змісту професійно-технічної освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника.

12. Структура обов'язкової компоненти змісту професійно-технічної освіти включає загальнотехнічну, професійно-теоретичну, професійно-практичну, природничо-математичну, гуманітарну, фізичну підготовку та визначається обов'язковими навчальними предметами, згрупованими за видами підготовки учнів, слухачів.

13. Типовий навчальний план містить:

1) код і назву професії за державним переліком професій;

2) код і назву професії, спеціальності (спеціалізації) за державним класифікатором професій;

3) відомості про:

планований рівень професійної кваліфікації випускника;

обсяг навчального часу на обов'язкову компоненту змісту професійно-технічної освіти;

загальний фонд навчального часу;

освітній рівень вступників до професійно-технічних навчальних закладів, обмеження щодо їх віку і статі;

4) перелік обов'язкових навчальних предметів, видів навчальних робіт та обсягів навчального часу на ці предмети;

5) перелік форм контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів та критерії їх кваліфікаційної атестації;

6) перелік навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, полігонів та основних обов'язкових засобів навчання.

14. Типовий навчальний план розробляється з урахуванням ступеневої професійно-технічної освіти.

15. Обсяг навчального часу на обов'язкову компоненту змісту професійно-технічної освіти не може перевищувати 80 відсотків загального фонду навчального часу.

16. Типовий навчальний план є основою для розроблення професійно-технічним навчальним закладом робочого навчального плану за професією для певного ступеня професійно-технічної освіти.

Типові навчальні програми з навчальних предметів, виробничого навчання та виробничої практики

17. Типова програма з навчального предмета є документом, що визначає обов'язкову компоненту змісту професійно-технічної освіти у визначеній предметом галузі знань і параметри засвоєння навчального матеріалу з конкретного навчального предмета.

Програма містить назву предмета, найменування і зміст навчальних тем, розподіл навчального часу на їх вивчення та очікуваний результат засвоєння навчального матеріалу.

18. Типова програма з виробничого навчання та виробничої практики є документом, що визначає зміст практичного навчання у межах зазначеної в освітньо-кваліфікаційній характеристиці сфери діяльності.

Програма містить найменування та зміст тем, спрямованих на формування умінь і навичок, відомості про обсяги навчального часу на вивчення тем, очікувані результати навчання за кожною темою.

19. Типові програми з навчальних предметів, виробничого навчання та виробничої практики є основою для складання професійно-технічним навчальним закладом робочих навчальних програм і входять до них як обов'язкова складова частина.

Контроль знань, умінь і навичок учнів, слухачів та кваліфікаційної атестації випускників

20. Під час здійснення контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів та їх кваліфікаційної атестації з метою визначення навчальних досягнень передбачається застосування таких його форм, як поточний (тематичний), проміжний і вихідний (підсумковий) контроль.

21. Поточний контроль передбачає поурочне опитування учнів і

слухачів, проведення контрольних і перевірочних робіт, тематичне тестування та інші форми контролю, що не суперечать етичним і методико-педагогічним нормам.

22. Проміжний контроль передбачає семестрові заліки та іспити, річні підсумкові заліки та іспити, кваліфікаційний іспит, індивідуальні завдання учням, слухачам на певному етапі формування їх кваліфікації.

23. Вихідний контроль передбачає кваліфікаційну пробну роботу, державний кваліфікаційний іспит або захист дипломної роботи, проекту.

24. Форми проміжного та вихідного контролю визначаються типовим навчальним планом.

25. Критерії проведення кваліфікаційної атестації випускників професійно-технічних навчальних закладів визначаються відповідно до вимог типового навчального плану.

Перелік обов'язкових основних засобів навчання

26. Навчальні місця учнів, слухачів повинні бути забезпечені засобами навчання (зразки промислового обладнання, інструменти, моделі машин і механізмів, засоби надання послуг, навчальна, методична та довідкова література тощо), використання яких обумовлюється змістом освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника і типовими навчальними програмами з навчальних предметів, виробничого навчання та виробничої практики. Перелік основних обов'язкових засобів навчання зазначається у типовому навчальному плані підготовки кваліфікованих робітників.

Вимоги до освітнього рівня вступників до професійно-технічного навчального закладу

27. Вимоги до освітнього рівня вступників до професійно-технічного навчального закладу визначаються технологічною складністю та наукоємністю професії чи спеціальності (спеціалізації), а також складністю організації праці у сфері певної професійної діяльності, передбаченої кваліфікаційною характеристикою професії.

28. Зарахування для навчання на першому ступені професійно-технічної освіти не вимагає наявності у вступника базової чи повної загальної середньої освіти.

29. Умовою для зарахування на навчання на другому ступені професійно-технічної освіти є наявність у вступника, як правило, базової загальної середньої освіти, а на навчання з технологічно складних, наукоємних професій (спеціальностей) чи із складною організацією праці у сфері певної професійної діяльності - повної загальної середньої освіти. В останньому випадку можливе отримання

повної загальної середньої освіти одночасно з професійним навчанням.

30. Умовою для зарахування на навчання на третьому ступені професійно-технічної освіти є наявність у вступника повної загальної середньої освіти та професійно-технічної освіти, отриманої на другому ступені навчання.

Терміни навчання

31. Терміни навчання у професійно-технічному навчальному закладі з професії (спеціальності) визначаються змістом професійно-технічної освіти та організацією навчально-виробничого процесу.

32. Нормативні терміни навчання не повинні перевищувати:

1) на першому ступені професійно-технічної освіти - 1 року;

2) на другому ступені професійно-технічної освіти:

для осіб, які мають повну загальну середню освіту, - 1,5 року;

для осіб, які мають базову загальну середню освіту і здобувають повну загальну середню освіту, - 4 роки;

для осіб, які мають базову загальну середню освіту або, як виняток, не мають її і поки не здобувають повну загальну середню освіту, - 2 роки;

3) на третьому ступені професійно-технічної освіти - 2 роки.